

Беник Н.Г.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ АДАПТАЦІЄЮ СУДНОБУДІВНОГО-СУДНОРЕМОНТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Дослідження та аналіз проблем суднобудівної-судноремонтної галузі за допомогою адаптації підвищить розробку заходів щодо прийняття та виконання рішень на основі управлінської інформації з урахуванням впливу конкурентного середовища. Недостатність теоретико-методичних та методологічних положень адаптивного управління суднобудівним-судноремонтним підприємством, зумовлює актуальність статті.

Ключові слова: адаптація, конкурентне середовище, механізм управління.

Постановка проблеми. Сучасному підприємству необхідні методи адаптивного управління, які дозволяють пов'язати стратегічні цілі з оперативними завданнями, існуючими бізнес-процесами і персоналом. У загальному вигляді адаптивне управління підприємством передбачає необхідність адекватної оцінки наближення до довгострокових цілей. Суднобудівне-судноремонтне підприємство не є винятком.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність управлінського аспекту адаптації була викликана розвитком управління як науки та виду діяльності людини. Серед зарубіжних дослідників, хотілося б виділити таких, як І.Ансофф, С.Бут, Д.Чампі, П.Е.Коннор, М.Хамер, Д.Холуша, Л.К.Лайк, Дж.Мейерс, І.Мітров, Д.Д.Варрік. Важливими у цьому напрямі є дослідження вітчизняних учених О.І. Амоші, О.М. Алімова, Я.Г. Берсуцького, І.П. Булеєва, Г.К. Губерної, В.М. Гейця, В.Г. Герасимчука, В.М. Гриньової, В.А. Забродського, С.М. Ілляшенка, М.О. Кизима, Ю.В. Макогона, М.Д. Прокопенка, С.К. Рамазанова, А.А. Садекова, В.А. Ткаченка, Р.Б. Тяна, М.Г. Чумаченка, Л.Г. Червоної; зарубіжних – Г.Л. Багієва, В.А. Винокурова, О.С. Віханського, А.П. Градова, Е.М. Короткова, В.Г. Крижанівського.

Невирішена частина проблеми. Успішне функціонування і розвиток підприємств суднобудування та судноремонту визначається не тільки якістю підготовки та наявністю детального плану реалізації, а й ефективною організацією прийняття управлінських рішень. У цих умовах необхідні нові технології управління підприємством, здатні оперативно коригувати параметри адаптивної моделі з урахуванням цілей і змін.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах великої кількості насичених ринків і високої конкуренції, відповідність внутрішнього середовища організації вимогам зовнішнього середовища (ринку), є найважливішим фактором ринкового успіху підприємства, що веде його до необхідності постійної трансформації.

Сьогодні конкурентні переваги підприємства багато в чому визначаються його здатністю мобілізувати і використовувати свої матеріальні, нематеріальні та фінансові активи, забезпечити синергетичний ефект від реалізації обраних напрямків.

Адаптивне управління акумулює знання про стан і розвиток системи управління, методах і інструментах його застосування в системних об'єктах, дозволяє перейти від емпіризму в теорії і практиці управління до професіоналізму діяльності менеджерів, тобто до науково обгрунтованого виконання управлінської діяльності [7].

Процес управління функціонування і розвитку змінами на підприємстві заснований не тільки на знаннях і уміннях керівників, а й на різних видах бухгалтерської інформації, використовуваних ними. У цьому зв'язку, своєчасність і достовірність управлінської інформації і нова їх технологія збору, зберігання, обробки для прийняття і виконання рішення стають ключовими чинниками розвитку будь-якого підприємства.

У загальному вигляді діяльність суднобудівного-судноремонтного підприємства, як і будь-якої іншої складної системи, являє собою серію процесів, які протікають паралельно та взаємопов'язані між собою. Їх спільна дія дає реалізуватися програмам стратегічного і тактичного розвитку. Ці процеси наведені на рис.1.

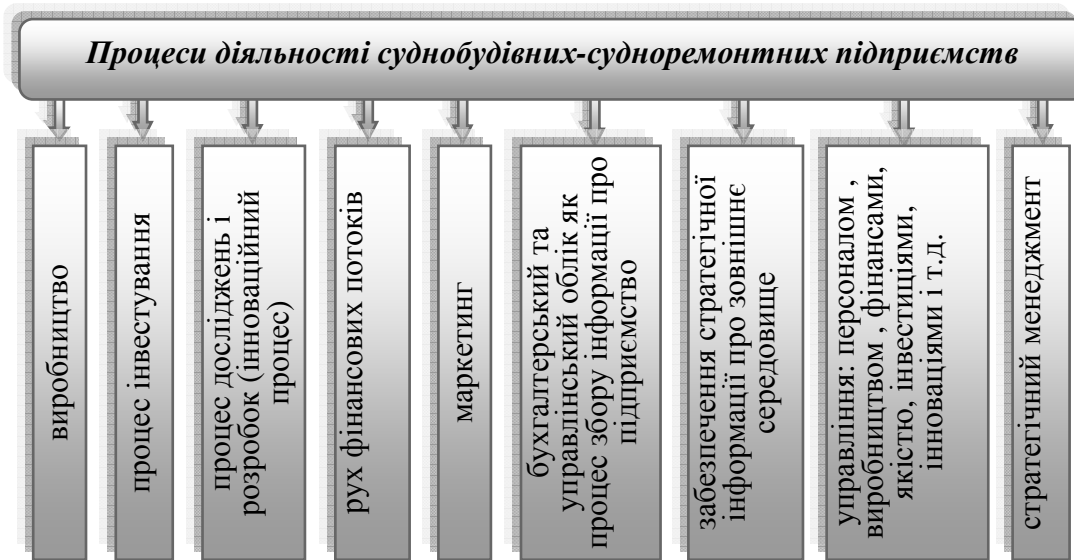

Рис. 1. Процеси діяльності суднобудівного-судноремонтного підприємства

Адаптивне управління судноремонтним-суднобудівним підприємством можна представити у наступному вигляді (рис.2), де кожний елемент об'єднується в систему [6]. Методологія та процес прийняття та виконання рішення формують управлінську діяльність, а структура та інструментарій - механізм реалізації управління.

Рис. 2. Система адаптивного управління СБСР підприємством

Методологія адаптивного управління інтегрує теорію, економічні категорії, закони і принципи, методи, функції, технологію в деяку цілісну систему, яка реалізується через механізм управління.

Мета адаптивного управління полягає в пошуку найбільш ефективних варіантів прийняття і виконання рішення, спрямованих на функціонування і розвиток підприємства.

Для створення механізму реалізації потенціалу підприємства, треба провести аналіз бізнес-процесів та систематизувати функції управління інформаційним забезпеченням, використання потенціалу [5]. Функції управління та їх типи наведені в табл.1.

Завданнями адаптивного управління є реалізація мети функціонування і розвитку підприємства, на основі формування методології, організації процесу адаптивного управління, розробки теоретичних і практичних механізмів реалізації управління щодо стабілізації становища підприємства в конкурентному середовищі, оцінки адаптивності моделі управління на основі ранжирування підприємств з використанням параметризації адаптивної моделі [1].

У практиці управління підприємствами, застосовують різні загальнонаукові методи. Методологія теорії прийняття рішення базується на сукупності концепцій (системи, раціональності, найкращого рішення) і принципів (цілі, безліч альтернатив, вимірювання) тощо.

Таблиця 1

Функції управління та їх тип

Функції управління	Тип функції
Виявлення параметрів та проблем, що впливають на результат діяльності підприємства	Діагностична
Аналіз фінансового стану діяльності підприємства за прийнятими параметрами	Аналітична
Розробка планів діяльності підприємства за результатами обробки в реальному масштабі часу фактичних параметрів, які відображають роботу структурних одиниць підприємства	Планування
Аналіз результатів планування з метою виявлення відхилень від параметрів, що визначають результат діяльності підприємства	Аналітична
Розробка альтернативних проектів управлінських рішень для корекції відхилень параметрів, що визначають результат діяльності підприємства	Проектування
Прогноз і планування результатів діяльності підприємства за розробленими проектами управлінських рішень	Прогнозування
Надання вищій ланці управління прогностичних результатів діяльності підприємства на основі альтернативних проектів управлінських рішень	Прогнозування
Вибір вищою ланкою управління із альтернативних оптимального плану діяльності	Оптимізація
Затвердження вищою ланкою управління оптимального плану діяльності	Прийняття рішення
Розробка, доведення до виконавців документів, що регламентують виконання управлінських рішень і визначають діяльність структур підприємства та організацію їх виконання	Постановка завдань

Адаптація виступає універсальною функцією менеджменту, оскільки вона пронизує всі інші його функції і забезпечує їх адекватне застосування в ході реформування внутрішнього і зовнішнього середовища управління [2].

Внутрішнє середовище суднобудівного-судноремонтного підприємства складається із засобів виробництва, фінансових і трудових ресурсів, інформації щодо їх використання та взаємодії, у результаті чого створюється готова продукція, що й визначає його потенціал.

Функціонування і розвиток сучасного підприємства базується на інформаційній інфраструктурі, що є основним інструментом для адаптивного управління [3]. Тобто інформаційний обмін необхідний для управління адаптацією суднобудівними-судноремонтними підприємствами, та забезпечується супроводом управлінських рішень.

Поряд з управлінням фінансовими, матеріальними ресурсами необхідно виокремити питання інформаційного забезпечення, що є визначальним фактором зниження чи підвищення ефективності механізмів функціонування підприємств у зовнішньому середовищі, що має певний рівень невизначеності. Тож під невизначеністю розуміємо стан цього середовища із сукупністю факторів, які мають ще невідому кількість апріорної інформації та складають цю невизначеність на даний період діяльності. З огляду на це пріоритетне місце посідає аспект достатності інформації для прийняття відповідних рішень з метою ефективних змін, які забезпечуються інноваційним розвитком.

Також дуже важливою необхідністю і актуальністю розвитку суднобудівних-судноремонтних підприємств є інноваційна складова.

Зрозуміло, система адаптації – не панацея, але можливість щось змінити. Тільки комплексний, диференційований вплив на персонал і менеджмент, з урахуванням соціальних, психологічних та економічних умов, системний підхід до аналізу економічних явищ і процесів, фундаментальні положення загальної економічної теорії, сучасні концепції управління економічним розвитком можуть змінити культуру підприємства, погляд людей на злободенні проблеми конкурентоспроможності.

Висновки. Оскільки в умовах мінливої ситуації, як за межами підприємства, так і всередині потрібен особливий підхід до організації системи внутрішнього управління, що обумовлено необхідністю гнучко реагувати на зміни і адаптуватися до них з метою запобігання кризових явищ й продовження успішного функціонування, необхідна розробка моделі, що являє собою механізм адаптивного управління і можна сказати, що якщо адаптація - модель поведінки підприємства в ринкових умовах, то адаптивне управління - метод (спосіб) реалізації даної моделі поведінки. Оскільки базові положення концепції і методологія адаптивного управління підприємства в повному обсязі ще не сформовані, понятійна конструкція адаптивного управління ще формується, існують різні і неоднозначні тлумачення даної категорії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушмелева Г. В. Адаптивное управление промышленным предприятием в конкурентной среде: Монография. – Екатеринбург: Изд-во Института экономики УрО РАН, 2008.
2. Волков Ю. Е. Предприятия работают так, как ими управляют // ЭКО. 2008. – № 10. – С. 69-74.
3. Глаголев С. Н. Факторы, влияющие на возможность адаптации промышленных предприятий. // «Экономический анализ: теория и практика». – 2009 № 25.
4. Кузьменко В. В., Гришин Д. В. «Теоретические аспекты функционирования адаптивной системы управления предприятием». Вестник СевКавГТУ. Серия «Экономика». № 2 (10), 2003. ISBN 5-9296-0140-2.
5. Рогоза М. Є. Управління промисловими підприємствами: реструктуризація підсистем управління [Текст] / М. Є. Рогоза // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2005. – № 2. – С. 157-164.
6. Срагович, В. Г. Адаптивное управление: учеб. пособие / В. Г. Срагович. – М.: Наука, 2004. – 260 с.

-
7. Фатхутдинов, Р. А. Стратегический менеджмент: учебник / Р. А.Фатхутдинов.– 5-е изд., испр. и доп.– М.: Дело, 2002.– 448 с.

Беник Н.Г.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОЛОЖЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ АДАПТАЦИЕЙ СУДОСТРОИТЕЛЬНО-СУДОРЕМОНТНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Исследование и анализ проблем судостроительно-судоремонтной отрасли путем адаптации повысит разработку мер по принятию и исполнению решений на основе управленческой информации с учетом влияния конкурентной среды. Недостаточность теоретико-методических и методологических положений адаптивного управления судостроительно-судоремонтным предприятием, предопределяет актуальность статьи.

Ключевые слова: адаптация, конкурентная среда, механизм управления.

Benyk N.

METHODOLOGICAL TERMS OF ECONOMIC MECHANISM OF SHIPBUILDING AND SHIP REPAIR COMPANY'S ADAPTATION MANAGEMENT

Investigation and analysis of the shipbuilding and ship-repairing industry's problems through adaptation will increase the development of the efforts to adopt and to implement the decisions on the basis of management information taking into account the influence of a competitive environment. The lack of methodological, theoretical and methodical principles of shipbuilding and ship-repair enterprise's adaptive management determines the relevance of the article.

Keywords: adaptation, competitive environment, management mechanism.

УДК 338.28

Захарченко Л.В.

ЗНАЧЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ КАНАЛОВ В МИРОВОЙ ТРАНСПОРТНОЙ СИСТЕМЕ

Главными элементами транспортной инфраструктуры в морских перевозках являются морские каналы и проливы международного значения. Они значительно сокращают путь между портами разных стран, а отсюда следует экономия времени на перевозку, экономия топлива, зарплат и других расходов при транспортировке грузов или перевозке пассажиров. В статье проанализированы основные показатели Суэцкого и Панамского каналов, доказано их преимущество в экономии расстояния следования грузов и пассажиров, а также описана необходимость в освоении новых альтернативных международных морских маршрутах, которые предлагают более конкурентные тарифы за проход судов, и благоприятные условия прохода по каналу.

Ключевые слова: международные каналы, Суэцкий канал, Панамский канал, Северный морской путь, преимущества использования морских каналов.

Постановка проблемы. Страна, которая в своей транспортной инфраструктуре имеет канал международного значения, по сути, концентрирует у себя почти весь транзитный поток на данном международном сообщении. В какой-то мере она может даже определенным образом влиять на экономическое развитие отдельных государств. Для развития мирового судоходства Суэцкий и Панамский каналы имеют огромное